

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljke (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K. za pol leta 2 K. za četrto leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Volilci po mestih in trgih!

Za dne 24. maja vas kliče dolžnost, da stopite vi vsi, ki dobite **rumene** izkaznice, na volišče.

Slovenski trgi v prvi vrsti morajo ta dan pokazati svojo zrelost in politično samostojnost. Klerikalci bi radi tudi tu pomandrali slovensko napredno misel z nasilstvom in sleparijo. Nečuvno blatijo in obrekujejo narodnega kandidata dr. Kukovca, stotine in stotine laži pošljejo o njem vsak drugi dan med svet. To obrekovanje se jim bo sicer bridko poplačalo, in prišli bodo zopet radi prosit milosti, — prepričani smo pa tudi, da to blatenje, izvirajoče iz pomanjkanja vsakega čuta sramu in poštenja, niti najmanj ne more oskruti vzornočistega značaja — bodisi v zasebnem bodisi v javnem življenju — narodnega kandidata dr. Kukovca. Kdor pozna njegovo nesebično, trudapolno narodno delo za napredek v kulturi in gospodarstvu, bo vedel primerno ceniti divje izbruhe nasprotnikov in bo 24. maja z navdušenjem volil duševnega voditelja slovenske napredne stranke na Spod. Štajerskem.

Nasprotniki ponujajo, kakor v cirkusu, prof. dr. Medveda iz Maribora. Slikajo ga kot „vzornega rodoljuba“, kot „dobrega prijatelja“ in bogve kaj vse. Pravijo pa tudi, da ni pristaš klerikalne stranke, ampak da je — „samostojen“. Vse to skupaj je priprosto besedičenje brez vsebine. Naj pokaže dr. Medved na svoje uspehe v narodnem boju, naj pokaže, kje je v političnem življenju uveljavljal svoj „stari narodni program“. In dr. Medved da ni klerikalec? On, ki se ti sicer v obraz ljubko in prijazno smehlja, ki mu pa v srečo vedno lahko vidiš skrito tajno željo in lokavo misel: kako neki bi te jaz najlažje pridobil za klerikalizem? On, ki kot profesor veronauka na gimnaziji mnogokrat celo z zavijanjem zgodovinskih dejstev skuša vzgajati našo mladino v strogo klerikalnem duhu? Stokrat ljubši mi je odkritosrčen klerikalni nasprotnik, nego človek, ki se na zunaj dela in da celo imenovati „liberalnega duhovnika“, ki pa za to svojo prjaznostjo vedno skriva svoje odločno klerikalno mišljenje.

In naj povejo slovenski obrtniki, trgovci, uradniki in drugi, kaj je storil zanje doslej dr. Medved. Če pa vsi ti pomislijo, v kako težkem boju je stala zanje narodna stranka pod vodstvom dr. Kukovca po septemberskih dogodkih, jim pač ne bo težko se odločiti, da odbijejo ta sramotni udarec na njihovo samostojnost in neodvisnost s tem, da pojdejo v pondeljek, 24. maja kakor en mož na volišče in oddajo glasovnice, na katere so zapisali:

Dr. Vekoslav Kukovec, Celje

Volilci trgov Ljubno, Gornjigrad, Mozirje, Braslovče, Vransko, Žalec, Št. Jurij ob J. ž., Rajhenburg, Kozje, Središče, Šmarje, Veržej in Studenci, pozivamo vas, da glasujete zavedno in slovenskemu narodu v čast, da ne pride v Gradec človek, ki kot od vlade odvisni duhovnik in profesor ne more nikdar odločno zastopati naših narodnih zahtev. Zapišite vsi na glasovnice:

Dr. VEKOSLAV KUKOVEC, CELJE

pojditte gotovo 24. maja na volišče in storite s tem svojo narodno dolžnost.

Vas pa, volilci po vseh ostalih spodnještajerskih trgih in mestih, istotako odločno pozivamo, da se udeležite 24. maja volitev in da volite povsod slovenskega kandidata, ki je:

Dr. GVIDON SERNEC, odvetniški kandidat v Celju.

Naša narodna čast zahteva, da združimo povsod čim največ glasov na našega slovenskega kandidata. Priti moramo konečno tudi mi do tega, da bomo pri vsaki volitvi šteli svoje glasove in tako pokazali nasprotnikom-Nemcem in vladi, da smo odločujoč činitelj v spodnještajerskih mestih in trgih.

Volilci mestne skupine v krajih: Maribor, Šoštanj, Velenje, Slov. Gradec, Muta, Marenberg, Vuzenica, Sv. Lovrenc nad M., Vitanje, Konjice, Slov. Bistrica, Ptuj, Sv. Lenart v Slov. gor., Ljutomer, Ormož, Breg, Rogatec, Rog. Slatina, Brežice, Sevnica, Laški trg, Celje, Vojnik, pozivamo Vas nujno, da zapišete na glasovnice:

Dr. GVIDON SERNEC, odvetniški kandidat v Celju

da pojedete dne 24. maja na volišče in oddate s tem imenom popisane glasovnice.

Bodi 24. maj časten dan za trge in mesta po Spodnjem Štajerskem!

Po volitvah.

V sledečih vrstah nam je zavzeti stališče k izidu volitev z dne 17. maja v štajerski deželni zbor v kmečkih občinah. Kakor pravijo poročila, došla iz Gradca, se na celi črti prodrli klerikalni kandidatje nasproti nam in tudi proti prvakom. Povdarjamo, da imajo govoriti prihodnji pondeljek še slovenski trgi, ki bodo pač volili napredno. Kaj rečemo mi k temu izidu?

Stvar je ta, da je klerikalna stranka ob izvolitvi Robleka in Ježovnika v državni zbor sklenila, delati le na to, da pri prihodnjih volitvah povsod zmaga. Dve leti se je delalo z velikanskim pritiskom iz Maribora in Ljubljane, delalo se je z denarjem, s krščanskimi kurzi in posojilništvom v klerikalne svrhe. Duhovništvo ni poznalo druge misli, nego maščevanje za Robleka in Ježovnika.

In na drugi strani? Ne bomo trdili, da pristaši narodne stranke ne bi bili mnogo storili. Toda naše bojne čete so bili malenkostne nasproti naravni klerikalni organizaciji. Inteligenca iz prejšnjih časov se je v desetletnem političnem upanju počutila tako dobro, da spi naprej in da se niti ob volitvah ni mnogo zmenila za vzore mlade politične struje, narodne stranke. Klerikalce je očitno podpirala moralično in gmotno vlada, saj prevladuje sedaj klerikalni tok. Glej slučaj Slovenjgradec, kjer je vlada nastavila kot komisarje najstrastnejše vodje klerikalne stranke, župnike.

Ne moremo prezreti tudi dejstva, da je narodna stranka večino svojih sil izrabila v ljutem boju zoper nemstvo, dočim je bila klerikalna stranka povsod nasproti Nemcem mehka in se je nazadnje z največjimi sovražniki naroda naravnost zvezala. Upoštevati je, da je narodna napredna stranka mnogo trpela v borbi za mandat spodnještajerskih mest in trgov. Uspeh je velikanske važnosti, toda nemškega sovražnika smo s tem v srce zadeli in kaj je sklenil? Graški „Tagblatt“, glasilo „liberalnih“ Nemcev je izdal pretekli teden geslo, da se mora, četudi s pomočjo klerikalcev, narodno stranko uničiti.

Nasproti temu je bil pač naš boj proti klerikalcem v kmečkih občinah podoben boju malega števila hrabrih špartancev zoper ogromno armado Perzijcev. Še nikdar se ni takomaj hna četa borila s takomajhnimi sredstvi zoper tako premoč.

Vse to, vsa vladna, vsa pomoč iz klerikalne Kranjske in vse zanemarjenje narodne stranke iz Kranjske v naprednih krogih, vse to bi v zvezi s pomočjo Nemcev ne bilo nič izdalo, če bi se klerikalna stranka ne bila vseskozi poslužila najnesramnejših bojnih sredstev, zlasti — današnje ljudske šole, zoper katero je že dve leti hujkala. To je izdalo. In kaj sedaj? Klerikalci so izjavili, da nas hočejo uničiti, da bode spet ljubimir v deželi. V tem oziru se pa klerikalci nekoliko motijo. Mi pravimo: Nikdar niso bili klerikalci bolj oddaljeni od cilja narodno stranko uničiti nego danes. Nikdar ni bil ljubimir, kakor ga sanjajo klerikalci, tako daleč nego sedaj. V vodilnih krogih narodne stranke je pred volitvami, kakor znano, bilo zastopano stališče prepustiti deželni zbor klerikalcem in na drugih poljih delati, kajti od štajerskega deželnega zbora nima nobena slovenska stranka nič znatnega pričakovati.

Toda sklenilo se je nasprotno. In mi izprevidimo v kljub izvolitvi klerikalcev, da je bilo prav tako. Nam ni žal truda, ni nam žal časa in ne denarja, katerega je požrl volilni boj. Vzgojili smo si stotine in tisoče jekleno trdnih pristašev, s katerih pomočjo bo-

demo zanesljivejše delati v prihodnosti nego bi mogli, če bi teh volitev ne bilo. Vsak napreden glas je šel skozi ogenj preskušnje. Koliko je pa politično držati na klerikalne glasove, sledi iz dejstva, da je najneumnejši klerikalni kandidat Trglav dobil — največ glasov.

Naše geslo je danes torej: Pustimo klerikalce, da se zdaj izdivjajo in napijejo zmage. Delajmo pa trezno naprej, kajti za klerikalce pride — maček. Vse sile pa moramo zastaviti vsi za častni izid volitev dne 24. maja v slovenskih in narodno mešanih mestih in trgih. Vsaj nadzorstvo nad klerikalno politiko v Gradcu je Slovencem nujno potrebno.

Iz političnega sveta.

V državnem zboru je bil v petek na vrsti nujni predlog češkega kmetskega poslanca Rychtere, naj vlada preišče razmere glede pridelovanja sladkorne pese (repe) na Češkem. Poročali smo že svoj čas, da je nastala na Češkem med fabrikanti, ki izdelujejo sladkor, in pa med kmeti, ki pridelujejo za izdelovanje sladkorja potrebno peso ali repo, velika napetost, ker fabrikantje vkljub velikanskim dobičkom nočejo kmetom ustreči glede malega zvišanja cen za peso. Nujnost predloga je bila z veliko večino sprejeta. — V petek 14. tm. se je začela razprava o nujnem predlogu češkega poslanca prof. dr. Masaryka o veleizdajski pravdi v Zagrebu. Našim čitateljem bo znano, da se je na Hrvatskem obtožilo in že pred več kot 8 meseci zaprlo 53 na Hrvatskem živčih Srbov, češ da so delali na to, da bi se Hrvatska in Slavonija odtrgale od Avstrije. Sedaj traja obravnava pred sodnijo že nad 2 meseca, a niti najmanj se še obtožencem ni moglo dokazati. Zato se zgraža ves svet nad tako krutim postopanjem hrvatskih sodnih oblasti. Zato je tudi prof. dr. Masaryk, ki je sam se o stvari natanko poučil v Belemgradu in Zagrebu, spravlil zadevo pred državni zbor, da ves svet vidi, kako se postopa na Hrvatskem. Hujše kakor se je kedaj na Turškem.

Vlada hoče naložiti nove davke na ljudska bremena. Hoče naložiti davek na pivo in žganje. O tem bomo spregovorili v prihodnji številki odločno besedo.

U Nemški cesar se je mudil minoli teden na Dunaju. Seveda so na pravili „zavezniku“ sijajen sprejem in Dunajčani so se kar cedili sladkosti. Menjale so se tudi „odkritosrčne besede prijateljstva in zvestobe.“

U 40 let je minilo dne 14. tm., kar je bil potrjen sedajni državni šolski zakon, kateri je šolstvo vsaj nekoliko oprostil prevelikega cerkvenega upliva.

U Na Francoskem so vsi poštni uradniki stopili v štrajk ali stavko. Vlada pa se je za ta slučaj že dobro pripravila in štrajk ni imel uspeha. — Sedaj vlada trumoma odpušča uradnike.

U Angleški kralj pride letos v Marijine Vare na Češkem. Ne bo pa, kakor se je mislilo, obiskal našega cesarja v Išlo. Vendar se baje to ne sme smatrati za kako sovražnost nasproti našemu cesarju.

U O bosanskem vprašanju, o takozvani ogrski agrarni banki za Bosno, o odkupovanju kmetov v Bosni itd. se je zadnje dneve mnogo razpravljalo v državnih zbornici in tudi v raznih odsekih. Nekateri poslanci so ostro obsojali vlado in skupnega ministra, ki je dal ogrski banki dovoljenje, da sme v Bosni izvrševati svoj posel. Vendar se je vladi nazadnje z različnimi obljubami posrečilo dobiti večino za to, da

se odobri ogrski banki že podeljeno dovoljenje za izvrševanje obrti. Tako smo se v naši ljubi Avstriji zopet enkrat naklonili madžarski strahovladi.

Dogodki na Turškem.

U Mladoturki hočejo proti odstavljenu sultanu naperiti kazensko pravdo in imajo zbrano že polno gradivo, s katerim hočejo dokazati, da je bil sultan v zvezi z vojaškimi puntarji v Carigradu. — Ministerski svet je sklenil razdeliti posebne spominske kolajne med moštvo macedonske armade. — Mahmud Šefket, vrhovni vojaški poveljnik, je izdal na ljudstvo oklic, da se mora vse orožje izročiti oblastim. — Grozodejstva proti krstjanom. V Anatoliji, delu turške države, so mohamedani zopet vprizorili strahovito klanje kristjanov Armencev. Turški listi sami priznavajo, da je pomorjenih nad 60 tisoč ljudi. Vlada je poslala tja macedonsko vojaštvo, da napravi red. — Turška vlada je prišla na sled tajnim zakladom odstavljene sultana Abdul Hamida. — Novi sultan je odposlancem Armencev, ki so mu naslikali položaj v Anatoliji, obljubil, da izda poseben irade (razglas), po katerem bo vsak mohamedan, ki umori kristjana, obešen. — Jutri 20. t. m. namerava novi sultan priseči na ustavo pred državnim zborom.

Nova nevarnost za naše hmeljarstvo.

Piše državni poslanec Fr. Roblek.

Država potrebuje zopet denarja in sicer mnogo denarja. Finančni minister si beli glavo, kje ga naj vzame. Naložiti nam hoče novih davkov, med drugimi namerava tudi povišati davek na pivo. Pa ne samo povišati, kar podvojiti ga hoče in še več kot podvojiti.

Tako izdatno povišanje davka bo pa imelo to posledico, da se bo cena piva povišala in vsed tega njega vporaba zmanjšala. Zmanjšala pa se bo ob enem tudi množina za varenje piva porabljenih surovin — ječmena in hmelja. Povpraševanje po hmelju in torej tudi njegove cene bodo še manjše kot sedaj, naše hmeljarstvo, itak že v hudi stiski, bo na novo silno škodo trpelo, prišlo bo še v večjo. še hujšo, dolgo trajajočo krizo.

Oglejmo si torej ta napad finanč. ministerstva na naše žepe, na obstanek nas hmeljarjev nekoliko natančneje.

Že sedaj je davek na pivo v Avstriji skoraj najvišji v Evropi in edino le v bogati Angliji je še nekoliko višji. Sedaj znaša ta davek po 34 vin. od vsakega odstotka sladkorja v hektolitru piva, zanaprej naj bi se davek zvišal na 70 vin. Pri nas n. pr. se toči večinoma 12—13% pivo. Od tega je znašal doslej davek 4.42 kron, odslej naj bi pa znašal 9.10 kron.

Sicer pobirajo nekatere dežele že sedaj pivne doklade in sicer v znesku po 170 K do 2 K od hl; po vladnem načrtu bi imele te doklade vnaprej odpasti, vendar bi se pa po nameravanem davku tudi tam, kjer so se te doklade pobirale, zvišal davek na 13% pivo za 2'68 K do 2'98 K pro hl.

Takšno povišanje davka bo pa imelo kot neizogibno posledico povišanje cene piva in kaj to pomeni, nas učijo skušnje zadnjih let.

Znano je, kakšni odpor je našel lani poskus zvišanja cene piva na Štajerskem in Koroškem. Le za 1 K do 1½ K so dvignile pivovarne ceno in to je povzročilo, da se je poraba piva skrčila za 30 do 40 odstotkov.

Znano je, da je pred nekaj leti, ko je Češka upeljala deželno naklado na pivo v znesku po le 170 kron na hl, in se je vsled tega pivo za 2 K podražilo, padla poraba istega le na Češkem samem kar za več milijonov hektolitrov na leto. To se bo gotovo zgodilo po upeljavi nameravanega davka ne le na Češkem, ampak po celi Avstriji v še veliko večji meri.

V isti meri pa, v kateri se bo zmanjšala poraba piva, skrčila se bo tudi poraba hmelja in s tem zmanjšala njega cena. — Zvišanje davka na pivo reže nam hmeljarjem torej v meso, izpodkopa naš obstanek. — Gospodarski napredek Savinjske in tudi sosednih dolin in njeni gospodarski obstoj temelji na hmeljarstvu. Z njim stoji, z njim pade.

Branimo naše hmeljarstvo velike nevarnosti ki mu preti, uprimo se temu poskusu zmajati ali celo uničiti ga. Prirejajmo protestne shode, občine, okrajni zastopi povzdignite vaš glas v obrambo našega hmeljarstva. Vsi, prav vsi se moramo združiti v odporu temu napadu na naš gospodarski obstanek.

Železnica Celje-Velenje.

(Vprašanje poslancev Robleka, Ježovnika in tovarišev na železniškega ministra).

Na železniški progi Zeltweg-Celje, ki je v enotni državni upravi, so vsi nadpisi na postajah in tudi druga oznaka od Zeltwega do Sp. Dravograda izključno nemški, čeravno šteje Sp. Dravograd 1748 Slovencev in 784 Nemcev. Na daljni progi od Sp. Dravograda do Velenja so postajni napisi nemško-slovenski, na progi od Velenja do Celja pa zopet samo nemški. Sodni okraji, skozi katere pelje proga Sp. Dravograd-Celje izkazujejo sledeče razmerje narodnosti:

Slovenjgradec	967	Nemcev	12688	Slov.
Šoštanj	520	"	12344	"
Gornjigrad	18	"	15371	"
Vransko	71	"	10374	"
Celje (brez m.)	965	"	36299	"

Nikakor ni razvidno, zakaj bi naj bili napisi in službeni jezik v teh skoraj popolnoma slovenskih krajih nemški, ni razvidno, zakaj je samo na jednem delu proge Sp. Dravograd-Celje izvedena dvojezičnost, ni razvidno, zakaj je ta dobrota v jedni in isti kronovini dana samo sodnemu okraju Slovenjgradec, ni razvidno, zakaj je v jednem in istem okrajnem glavarstvu slovenskemu okraju Slovenjgradec priznana dvojezičnost v železniški prometni službi, ne pa okraju Šoštanj, čeravno slovensko prebivalstvo z 93 odstotki v Slovenjgradu zaostaja za številom Slovencev v Šoštanju z 96%, ni razvidno, zakaj ni priznana dvojezičnost v službenem jeziku na železnici okrajem Gornjigrad z 99'9%, Vransko z 99'4%, in Celju z 98% slovenskega prebivalstva.

Mnogo občin teh okrajev je že večkrat vposlalo prošnje na železniško ministerstvo, naj se napravijo dvojezični napisi in ravnotake tiskovine in naj se ravnotako izklicuje na vlakih v obeh deželnih jezikih, vendar so dosedaj prosile zastoj.

Zaradi tega vprašajo podpisani:

1. je njega ekscelencu voljna na progi Celje-Velenje ustreči volji in potrebi ljudstva in čim prej vpeljati dvojezičnost in če ne, ali je

2. njega ekscelencu pripravljena stvarne razloge navesti, zakaj ravna drugače z okraji Šoštanj, Gornjigrad, Vransko in Celje, kakor z okrajem Slovenjgradec, kateri uživa ugodnost dvojezičnosti.

Dunaj, 11. maja 1909.

Roblek,
Ježovnik.

Interpelacija

posl. Ježovnika, Robleka in tt. na njega ekselenco gospoda finančnega ministra.

Uradni pečat in napis na uradni deski ckr. davčnega urada v Slovenjgradcu še imata zmiraj samo nemško besedilo. V oči gled temu, da v sodnem okraju Slovenjgrader prebivajo v veliki večini Slovenci, je to očitno in namenoma zapostavljanje slovenščine, kar odločno nasprotuje državnemu osnovnemu zakonu.

Teh razmer ne moremo dalje trpeti. Čeravno v tako jasnem slučaju ni treba zahtevati od nižjih oblasti, da bi izrekle svoje mnenje, vendar interpellanti opozarjajo visoko finančno ministerstvo za ta slučaj, da sta v tej stvari merodajni osebi v Slovenjgradcu, ckr. okr. glavar in ckr. davkar, kakor se izvaja v drugi interpelaciji, ki se je istočasno predala ministru notranjih zadev, eminentno nemško nacionalna strankarja. Mnenje takih oseb pač ne bi smelo biti merodajno.

Podpisani vprašajo torej njega ekselenco gospoda finančnega ministra: ali je voljen v tem oziru takoj odpo- moči in vse potrebno ukreniti, da se takoj napravijo samo dvojezične uradne deske in uradni pečati pri ckr. davka- riji v Slovenjgradcu.

Dunaj, 12. maja 1909.

Ježovnik,
Roblek.

Gospodarski paberki.

Nekaj o živinoreji

piše: Alojzij Krizančič, ekonom, Vel. Nedelja.

Živinoreja je glavni pogoj uspešnega gospodarstva. Toda pogledimo le nekoliko naokrog in videli bomo, da se pri nas vse premalo upošteva ta prevažna panoga narodnega gospodarstva „umna živinoreja.“ Da bi se naši živinorejci v bodoče vsaj nekoliko ravnali po umnejšem, ne starodavnem koptu, hočem orisati prvi pogoj uspešne in boljše živinoreje; to je poleg novih travnikov, posejanih z najbolje odbrano travno mešanico, tudi

hlev in njega zahteve.

Mnogo naših kmetovalcev ima še vsaj deloma dosti prostorne hleve, ki pa vendar nikakor ne služijo živalskim bivališčem, ampak so mnogokrat podobni kaki zaduhli ječi ali kleti. Ne pravim, da bi morali dosedanje hleve podreti ter si pozidati nove krasne kot palače; to lahko dela le kak zasebnik kot kapitalist; ampak hlev mora biti svetel, zdrav, zračen, snažen, neprodoren, ki se lahko z malimi stroški popravi ali novi omisli. Hlev naj torej bo na zvišanem prostoru, da se vsaki naliiv dežja takoj sproti „odcedi“ ali odteče od poslopja. V ta namen se naj, ali prej dotičen prostor vsaj 50 cm. na visoko podvozi, ali se pa hlev podzida in podvozi. Ako se dela novi hlev, se naj prostor pred pričetkom zidanja z debelim kamenjem drenažira z vodo odvajalnimi jarki pod poslopjem, kar se lahko izvrši, ko je podvoženo. Za gradivo se naj vzame najcenejša tvarina, opeka, ilovica, les, lahko tudi kamen, le žal, da je prevlažen in premrz. Staje naj bodo 3 m. visoke od znotraj za kakih deset glav živine. Ako le mogoče, naj bodo vrata in okna proti vzhodu obrnjena da dobi vstop v hlev solnce, ki zrak očisti in kužne glive zatira. Vrata naj bodo 1'50 m. široka in 1'80—2'00 m. visoka ter se naj odpirajo na zunan, kar je v času požara velikega pomena, da se živad pred vrati ne suje, ter je lažji vstop. Okna naj bodo 50 cm. pod stropom, se naj poševno odpirajo od zgoraj navzdol, naj bodo spredaj 50 × 65 cm. velika ter naj jih bo zadostno število. Tlak naj bo neprodoren, z navzdol obrnjeno opeko, ter dobro cementiran. Tudi se s samim betonom tlak naredi. Kamen je pa prevlažen. Pri betonu se mora 50 cm. visoko gramoza navoziti; ako bi namreč beton le na 10—20 cm.

debelo gramozovo plast vlili, bi ne zadostovalo, ker bi zemlja dajala svojo vlažnost naravnost na betou, medtem ko se omejuje vlažnost, ako se prej 50 cm. gramoza navozi, je cement lep bel in suh. Lesen tlak ni priporočljiv, ker se les napoji z gnojnico, začne trohniti, ter ima v sebi glivice in kal različnih boleznih, zlasti kužnih. Da bi pa bil toplejši, ni resnica. Kdor hoče imeti zelo tople, vroče hleve, naj naredi dvojno steno, torej votlo, ki ni nič širša od navadne, le da je zrak kot slab prevodnik toplote v votlini, ki se naj že v zemlji prične; tudi v stropu naj bo votlina. Toplota v hlevu naj bo 14° R. Kar je več ali manj, je škodljivo. To je srednja mera toplote za vsako žival, in je tudi najboljša. Hlev naj bo prostoren. Jarek za odtok gnojnice bodi 8—10 cm. globok in poševno 15—20 cm. široko izdolben brez lesa, napeljan v cementno jamo za gnojnico. Jasli naj bodo lesene, ali še bolje cementne.

Zračenje in snaga.

Okna s poševnim odpiranjem, 50 cm. pod stropom, vzdržujejo čist zrak in svetlobo, kar je pred vsem želeli. Ventilacije pa dovajajo in odvajajo zrak skozi zid in strop. Dovajalne ventilacije naj gredo 50 cm. visoko od tal od zunaj skozi zid naj bodo kakih 20 cm. debele, ter se naj 50—100 cm. pod stropom stekajo v hlev. Glavna ventilacija ali zračnik bodi štirioglat, najbolje z dvojnimi stenami 20—35 cm. in skozi streho izpeljan. Ob času zime se vetrila zamašijo ali zaprejo, da ne morejo povzročiti prepiha in škodovati. Vendar je tak hlev čist, svetel, brez vsakega smrada. Upoštevajmo, da je zrak prepotraben. Nikar se torej bati, da bi od čistega zraka in večje svetlobe ljudje ali živali zmrznile, kakor to nekateri trde, ako so večja okna, ali se pa zrači. To govori le tisti, ki naravnih zakonov nič ne pozna; a kmet bi jih vendar moral na svoji desnici imeti razločno zapisane. Držimo se torej novejših iznajdb, stare neutemeljene bajke in vraže pa opustimo. Ne pozabimo tudi svojih hlevov beliti vsaj vsako leto enkrat in sicer ne samo zida, ampak tudi strop, vse lesene pregrade, da se ohranijo trpežnejše ter ne trohijo, in se na drugi strani odvrta smrad. Z apnom se tudi v ta namen potrebna posoda izvrstno očisti. Za to jako dober je stroj, takozvani „fiks“; z njim lahko en delavec mnogim posestnikom na en sam dan lepo in hitro pobeli. Treba ga je le naročiti potem kmetijske družbe, članom se izposojuje. Korakati nam treba z napredkom in organizacijo gospodarskim iznajdbam nasproti.

Za gostilničarje važna razsodba

upravnega sodišča je vsekakor ona z dne 24. aprila. Slučaj je bil sledeči: Nekemu gostilničarju na Dunaju je oblast na podlagi § 139. obrtne postave odvzela koncesijo. Proti temu se je pritožil na namestnijo neki gostilničarjev upnik; namestnija je rekurz zavrnila, češ da on (upnik) kot tretja oseba ni legitimiran (upravičen) izpodbijati obrtno, obrtnika samega se tičočo razsodbo. Upnik se je pritožil na to na ministerstvo, ki je pa rekurz tudi zavrnilo. Upnik pa je šel še do upravnega sodišča, a tudi to je razsodilo v enakem smislu.

Stajerske novice.

Zaradi jutrišnjega praznika izide totedenski N. L. samo na 6 straneh. Cenj. naročnike bomo odškodovali za to v enem prihodnjih tednov.

u Pri ožjih volitvah iz splošne skupine mest in trgov minoli petek 14. tm. je zmagal socialnodemokratski kandidat Horvatek z 3268 glasovi proti nemškemu nacionalcu Kralu, ki je dobil 2727 glasov. Za Horvateka se je oddalo okrog 1000 slovenskih naprednih glasov. Klerikalci so ponekod agitirali za Nemca. — Večna jim sramota!

Volitve 17. maja v kmet- skih občinah so izpadle, kakor smo to deloma pričakovali. Ni zmagala kmečka misel, ampak nasilje, nečuvena strahovlada duhovščine. O tem bomo našim cenj. somišljenikom še povedali marsikako zgodenco. Za danes poročamo le izid:

Okraj Celje—Vransko—Laški trg—Gornji grad:

Dr. Karba:	936 glasov
Goričan:	1100 "
Benkovič:	2560 "
Terglav:	2658 "

Okraj Brežice—Sevnica—Kozje:

Malus:	476 glasov
Jankovič:	1206 "

Okraj Slov. Gradec—Šoštanj—Marenberk:

Dr. Božič:	395 glasov
Dr. Verstovšek:	1026 "

Okraj Šmarje—Rogatec:

Berileg:	412 glasov
Vrečko:	931 "

V drugih okrajih narodna stranka ni nastopila. — V slovenjebistriškem-konjiškem okraju je dobil slov. klerikalci Novak 1190 glasov proti 454 nemškutarja Kresnika. V okraju Maribor—Sv. Lenart—Gor. Radgona—Ljutomer sta izvoljena klerikalca Roškar in Robič. V ptujskem okraju sta propadla prvaška kandidata Ploj in Kolarič in sta izvoljena Ozmec in Meško. Torej na celi črti so „zmagali.“ O tej zmagi bodo govorila sicer še drž. pravdnštva in sodnije in razkrila se bode še marsikatera lumparija. Mi bomo vestno zasledovali delo teh velikih politikov, ki bodo zastopali nas Slovence v Gradcu, doli od Terglava in Meška pa gori do Korošca in — Verstovška.

Saj je značilno za naše razmere na Spod. Štajerskem, da je najneumnejši izmed slovenskih kandidatov — Terglav, dobil izmed vseh kandidatov največ glasov.

u Somišljeniki! Pri pravkar izvršenih volitvah so se skoro povsod vršile naravnost goljufije od strani duhovščine in njenih agitatorjev. Duhovniki so stali pri vratih pred volišči in vsak volilec je moral pokazati glasovnico (Slivnica!) Drugod je dobil župnik od vol. komisarja kup glasovnic, jih je popisal s klerikalnimi kandidati in prisilil prihajajoče volilce, da so te glasovnice oddali (Vel. Pirešica!) Drugod zopet so bili od glavarstva nastavljeni sami župniki kot vol. komisarji, ki so kar sami volitve vodili in pri skrutinju goljufali (slovenjegraški okraj.) Prosimo vse somišljenike, da nam naznanijo takoj vsak slučaj. Vse bomo izročili drž. pravdnštvu v preiskavo. Pod takim nasilstvom in tako sleparsko se menda še nikjer na Slovenskem ni volilo.

o „Straža“ se sedaj hoče sramovati klerikalne agitacije za Krala. Sanja se ji celo, da smo brzojavne pozive na župnike, da bi agitirali za Krala, poslali — mi. — Cen izgovor! Čemu pa potlej pisava in obljube nemških listov? Čemu podpora nemškutarjev v trgih in štajercijancev na deželi, ki se obljublja čč. klerikalcem? Nemci so preveč kramarji, da bi kaj zastonj storili.

o Klerikalne posojilnice in volitve. Od raznih strani poročajo o naravnost nečuvnem terorizmu, ki so ga izvrševale v zadnjem volilnem boju na volilce klerikalne posojilnice. Uprav gorostasni slučaj se nam poročajo o klerikalnih posojilnicah na Frankolovem in na Dobrni. Bodite uverjeni, gospodje katoliški duhovniki, da teh stvari, ki jih že postava sama določuje kot zločin, ne bomo pustili pri miru!

a Občinske volitve na Sladki gori so v II. in I. razredu razveljavljene. Prihodnjič je zmaga naprednjakov gotova stvar. V III. razredu je namestnija raveljavila izvolitev nekega klerikalca in stopi na njegovo mesto naš vrli pristaš župan Rokavec. Tudi v šmarskem okraju se tla klerikalizmu občutno majejo. Naprej!

* o Svarilo za one voznike, ki radi celo ponoči puščajo voz in konje brez nadzorstva pred gostilnami: Bl. Štajca na Sr. Štaj. je ukradel nek umno- vič vozniku, ki je popival v krčmi, voz in konja v vrednosti 900 kron ter se, neznano kam, odpeljal.

v Brde pri Turiški vasi so kra- sen in rodoviten kraj. Manjka pa dobre ceste v dolini. Pozivamo okr. zastop slovenjegraški, da se za stvar zanima; svojo pomoč je tudi že obljubil drž. posl. Je- zovnik.

u Sv. Štefan pri Žusmu. Prosim, g. urednik, sprejmite še od nas mali pa važni dopis.

Naš občinski tajnik je prav za- grizeni klerikalec. To je dokazal posebno sedaj, ko smo se pripravljali za deželnozborske volitve. Ko je ime- nik volilcev pisal, je samo one dal v imenik, za katere je bil zagotovljen, da bojo klerikalnega kandidata volili. Za druge, kateri smo pa narodnega mišljenja, čeravno imamo ravno tisto pravico glasovati kakor klerikalec, si je pa mislil naš klerikalni gospod taj- nik, češ oni le naj doma volijo Bri- narja, in nas je izpustil iz imenika. Skrajno nesramnost je pa pokazal dne 4. maja, ko je s oklicevalnega pro- stora naznanil, naj Piška volimo. Pa mi nismo tako debeloglavi, kakor g. Kotnik mislijo.

Sicer še pa imamo enega gosp. v naši občini kateri je tudi zelo potre- ben, da bi ga malo pogladili; pa topot mu prizanesemo, drugokrat pride pa gotovo na vrsto.

Več narodnih volilcev.

u Iz Št. Petra v Savinski dolini. Dr. Jančič se baha, ker je pri občin- skih volitvah sijajno zmagal. Ni mu za trud, katerega mu je povzročila agitacija. Če bi mu bilo mar svojo čast varovati, bi se ne dal zapeljati tako globoko v politično agitacijo. Dobro, da ni v času volitve nihče ne- varno obolel; gotovo bi moral nepre- viden s sv. zakrameti se posloviti z tega sveta.

V slučaju, da se volitev ovrže, upamo, da se bodo že ljudje spameto- vali in ne verjeli kakemu Jančiču, da se gre za vero itd.

Omeniti moramo tudi nekega „vo- huna“ Joka Hropota v Zg. Grušovljah, ki se je vedno družil z narodnjaki, ter naznanil sleherni njihov korak „zvezarjem“, da so potem lažje lagali in farbali slepo ljudstvo. Človek, ki zna hudiča poklicati, je zmožen tudi lagati o stranki, ki je poštena na imenu in časti.

Kaj ne Jaka? hudič je! In z nje- govo pomočjo lahko človek postane mesto „moža“ hinavec itd. — Gotovo Te bodo zvezarji veseli, če nimajo še več takih svetnikov v stranki.

u Iz Ljutomera. Mnogo vode je poteklo po Muri in Ščavnici od dne 8. apr. t. l., ko so priredili: „Samski klub“, „Čitalnica“ in „Slov. pevsko društvo“ veselico v dvorani gospe Ku- kovčeve, vendar se še dodanes ni pri- občilo nikako poročilo o njej. Iz tega razloga si dovoljuje to storiti v na- slednjih vrsticah sicer nepoklican „po- potnik“ ter konstatovati pred javno- stjo, da se je ta prireditve obnesla v gmotnem in moralnem oziru zelo dobro. V obče se je domnevalo, da bo ude- ležba pičila, a zvečer je privrelo raznih gestov in domačinov nad pričakovanje. Gmotni uspeh je moral biti raditega

povsem zadovoljiv. — Igra „Čevljar baron“ je bila dobro naštudirana, vsak igralec je bil mož na svojem mestu ter častno doigral svojo ulogo. Za smeh pa je izborno poskrbel nedosegljivi komik g. Muršec, ki je v tem res nekaj unikum in kakor rojen za komične vloge. Petje med igro je spremljal domači orkester „na lok“ pod vodstvom g. Zacherla. Domači mešani zbor, recte „Slov. pevsko društvo v Ljutomeru“, pa je pokazal svojo vrlo izvežbanost v nekaterih zborih, ki so se peli spretno in s čustvom. Želja navzočih je, da se moči zgoraj omenjenih društev kmalu zopet združijo v lepi slogi ter prirede občinstvu kaj sličnega.

Popotnik.

u Kapele pri Dobovi. Kljub vsem zaprekam se (razvija in) razširja delokrog kapelske ljudske knjižnice. Celo sedaj, ko imajo naši ljudje največ dela, posegajo kaj marljivo po knjigah. Na izbiro je preko 200 knjig poučne in zabavne vsebine. Vedno pa si pridobiva novih, za kar se moramo zahvaliti posebno našemu domačinu g. prof. Žmavcu v Pragi, ki nam je poslal celo kopo knjig ter obljubil prispevati tudi k njih vezavi. Klub slov. akademikov v Celju pa nam je naklonil darilo 50 K, za kar mu pristrčna hvala. Tudi „Prosveta“ v Ljubljani nam je posodila krasnih knjig. I njej najtoplejša zahvala. Največ pa je seveda vredno, da se knjige prav marljivo sposojuje. Njih seme ne bo palo nikakor na neplodna tla, kar nam jamči znana razsodnost in probujenost Kapelčanov. Jamčijo pa nam tudi sejanci teh semen, katerih imena so znana širom slovenskega sveta.

u Ljutomer. Železninar žid Rosenberg (Rabenstein), ki nam je v obraz tako sladek posebno pa še njegova sosproga, je naš tudi narodni nasprotnik. Nemčurjem se zelo vklanja ter podpira le njihova podjetja. Pri naših slavnostih ga ne najdemo nikoli, pač pa pri nemško-nacionalnih veseljah. — Otroka svojega pošilja v Kindergarten, da postane kedaj „dajčes frajln.“ Vedi g. Rosenberg, da si rodod Hrvat, in kako navdušeno si pred nekaj leti še pel: „Ja sam Hrvat dušom tielom!“ A zdaj pa nikdar več?

u Iz Solčave. Že večkrat je bilo čitati v „Straži“ od daljnoglednega Solčevana več bedastih in neumnih reči o gornjegrajskem zastopu in njegovem delovanju, a kri solčavska, ako ravno mrzla, tudi enkrat zavre. — Prosimo, vzamite v znanje, da s Strazini dopisi nismo v zvezi in nikakor ne odobrujemo te neosnovane in bedaste neresnične dopise.

Pravi Solčevan.

a Od Sotle. Letos so v Rogatcu prepovedali pri Špornu Slovencem živijo, rekoč, da je Rogatec deutscher Boden, ter jih potem vun vrgli. Slovenci in Hrvati, ki hodite na božjo pot, radi zahajate v Rogatcu v nemške krčme, varujte se pa, da ne bodele živijo klicali, drugače pokliče kak doktor hlapca Milca nad vas!

a Boj za slovensko ljudsko šolo v Studencih pri Mariboru. Na Rebekovem volilnem shodu dne 5. t. m. je govoril pristaš in organizator socialnodemokratske stranke v Studencih Wohnsiedel zoper ustanovitev slovenske šole v Studencih tako ostro, da ne rečemo neumno, kakor bi zamogel govoriti le strasten nemški nacionallec. Ta govor je spekel vsakega navzočega slovenskega očeta in je pokazal našo socialnodemokratsko stranko v novi luči. Videli bomo, kaj še pride. Naše stališče nasproti socialistom bo prišlo vsled studenskega šolskega vprašanja na drugo podlago, če bo stranka ruvala zoper našo prvo

zahtevo v Studencih. „Slovenska šola za slovensko dečo!“ To je naš klic. Drugi klic pa velja nemškim socialistom: „Roke proč od našega šolskega vprašanja!“

v Iz Vojnika pri Celju poročajo, da je napravil tam v soboto in nedeljo mraz občutno škodo. Zlasti so trpeli vinogradi v nizkih legah in orehi. Škode je tudi precej po poljih in vrtovih. —

v Ženska podružnica sv. C. in M. za Ptuj priredi tekom meseca junija petdejanko „Na Osojah“.

v V cerkveno-konkurenčni odbor pri Sv. Lenartu v Slov. Gor. so izvoljeni po poročilu „M. Z.“ sami nemškutarji. Načelnik je župan Sedminek.

a Imenovana je za poštno ekspedientinjo Frančiška Hvalec v Jurklostru.

b Vasle iz Mozirja blati napredne kmete in može po klerikalnih shodih. Ta Vasle ima v Mozirju hotel „Ilirijo“ in je bil še pred nekaj časa naprednjak. To v vednost našim ljudem!

a Za župana v Konjicah je izvoljen Franc Kovač, za njegovega namestnika Bezenšek. Oba sta seveda „trda“ Nemca.

a Ustrelil se je v vlaku na progi Gradec-Maribor 34letni kontorist Pernacek.

u Dobje pri Planini. Župnika Vurkelca je volitev tako znorela, da v nedeljo 16. tm. ni vedel, kje je in kaj je. Ko je prišel na prižnico, je ročno začel mlatiti politiko tako, da smo mislili, da je v krčmi. Stresal je laži in prismojenosti na vse strani. Pravil je, da je bil tam, kjer je on doma (Št. Pavel pri Predoldu) prej hmelj po 3 K, sedaj pa, ko so Robleka izvolili, je po 15 krajcarjev. O Malusu je pravil, da je obljubil vinogradnikom boljše cene za vino. Na to pa je Vurkelc pristavil: „Kaj pa bodo krčmarji k temu rekli!“ Sedaj se je naenkrat potegnil za krčmarje, ki jih skoraj vsako nedeljo zmerja in jim odganja ljudi, le o „katoliškem“ šnopsu, ki ga Malika toči ob nedeljah med cerkvenim opravilom, si ne upa nič reči. Tako je Vurkelc čveknil pol ure, pozabil moliti očenaš in prebrati evangelij. Prav so govorili možaki, ko so prišli iz cerkve in rekli, da ni noben čudež, če ljudje na duhovnike nič več ne verujejo, — ker duhovniki zanemarijajo verske reči in se pehajo le za posvetnimi.

u Iz središke fare. Dne 3. maja t. l. smo pokopali g. Jožefa Mašek, posestnika in čevljarja iz Središča. Da je bil pokojnik kot vesten, delaven in naroden obrtnik povsod priljubljen, kazal je njegov veličasten pogreb. — Obrtniška zadruga je bila z veliko večino častno zastopana. Vojaško, veteransko in bojno društvo se je korporativno udeležilo polnoštevilno pogreba; bil je pokojnik vesten in točen član že od začetka društva. Po dokončanih molitvah ob odprtem grobu mu zapoje „društven trobentač“ zadnji pozdrav.

K pogrebu sta prihitela od daleč starejši brat Jakob in sestra Micika, le pobožni brat Tonček, ki gospodari na rojstnem domu pokojnika je gledal sprevoz z zaničevalnim smehom od doma. Čuje se, da ga sovraži radi tega, ker je dobil pokojni tudi svoj mali delež po stariših. Tudi tu bi veljal Kristusov izrek: Dajte cesarju, kar je cesarjevega, Bogu, kar je božjega, bratom in sestram njihov del v bratovski ljubezni in z dobrim srcem.

b Suspendiran je železn. uradnik Hugo Slansky v Pesnici, ki je imel ob zadnji nesreči službo.

u Kdo je prijatelj ljudstva? Srečala sta se dva kmeta, eden je pri-

hajal ravno iz župnišča ves togoten, drugi pa iz šole. In vnel se je med tema dvema naslednji pogovor:

Janez: Odkod! — Miha: Iz župnišča. — Janez: Kaj si tam? — Miha: Ženil se bom, kakor veš, pa sem šel k župniku po krstni list; bil sem že večkrat tam, a so me odpravili, rekoč: Nimam časa, pridi drugokrat, Danes sem ga vendar dobil in sem moral plačati za trud 1 K, a so se gospod še držali, kakor da bi mi izkazali kako milost. — Janez: O, saj vem, v farovžu se ne naredi niti pičica zastonj; jaz pa ravno prihajam od g. učitelja. Prosil sem jih, naj mi napravijo prošnjo, da bo moj edini sin prost vojaščine; ne morem ga pogrešati doma. In glej, takoj so mi naredili prošnjo, pa še papir so mi povrh šenkali. Že večkrat so mi tako pomagali v zadregi, pa niso hoteli nič vzeti, dasi sem jim ponujal. Tudi drugim kmetom pomagajo tako, čeprav nimajo nič zbirca. — Miha: Saj so meni že tudi; zato jih tudi vsi spoštujemo in radi imamo. Gospoda v farovžu se pa bojimo, ker rečejo, da bomo v pekel prišli, če jih ne bomo vsega ubogali. — Janez: Kako boš pa, Miha, volil pri deželnozborskih volitvah? — Miha: Župnik so mi rekli, da moram tiste voliti, ki jih je postavila neka kmečka zveza. Jaz pa tistih ne poznam, pa jih bom vendar moral voliti, ker imam drugače smrten greh, so rekli g. župnik. — Janez: Jaz ti pa povem, da teh ne bom volil, ampak čisto po lastni volji, ker vem, da to ne more biti smrten greh, če volim moža, ki mu zaupam, ki je za nas že kaj storil in je tudi katoličan in sicer nič slabši kakor oni, pa se ne dela bolj svetega, kakor je. — Miha: Janez, prav imaš! tudi jaz bom storil tako.

d Za nemško šolo pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah dela reklamo po „Gr. Tagbl.“ nemški drž. posl. Malik. Kako verno slika razmere pri Sv. Lenartu, kaže sledeči stavek: Okrog (Sv. Lenarta) se nahaja mnogo krajev z nemškimi manjšinami... zultat ljudskega štetja iz l. 1900 pa nam kaže, da je takrat živel v lenartem okraju 17.115 Slovencev in samo 380 Nemcev, torej niti toliko ne, da bi napolnili jedno slabo vas. Koliko je nemških otrok pri Sv. Lenartu, je itak pokazalo uradno štetje. „Schulverein“ pa hoče sedaj postaviti tam štiritirazredno ljudsko šolo in še „Nemški dom“. Jasneje se pač ne more dokazati, pravi namen tega bojnega društva. In še se Nemci pritožujejo, da včasih vračamo nasilje z nasiljem! Značilno je tudi za nemško poštenost, da Malik slika v listu, ki bi imel biti baje resen, razmere popolnoma popačeno, samo da bi se ljudem, ki še pošteno čutijo, izmamile krone za to izzivalno in popolnoma nepotrebno podjetje iz žepov! Sv. Lenart utegne postati drugi Št. Ilj. . Slovenski možje, ki ste po svojem značaju sposobni za oporbo, vsi na branik!

o Nekaj o naših „antikristih“. Iz konjiškega okraja nam pišejo: Govori in potrjuje se, da dobiva naš g. vikar, kateri je imenovan za župnika v Št. Jerneju pri Ločah, od svojih novih faranov, kateri dozdej v miru in slogi med seboj živijo, več grozilnih pisem, češ, da se nima prikazati v Št. Jernej, ker je hujskač in seje prepir med ljudstvo. Lansko leto je s svojim zvestim tovarišem celo konjiško faro obletel in baje od hiše do hiše kmete nagovarjal, naj svoje vloge iz Posojilnice vzdignejo ter v novo kaplansko posojilnico naložijo. Nekaj kalinov je njima šlo na limanice, a vsi pametni in previdni so pri stari Posojilnici

ostali. Zdaj je kaplanija okrašena z novo tablo: „Kmetijska hranilnica in posojilnica“. Pravzaprav je pa le kaplanska hranilnica in posojilnica. — Kristus je učil ljubezen in mir, a njegovi nasledniki učijo — sovraštvo in prepir.

d Usmiljeni Samaritan. Tisti čas, ko so bile deželnozborske volitve, je vozil ubog kmet, kateremu je zadnji požar v Gotovljah uničil imetje, les iz Galicije. Ker pa je bila slaba cesta in ker niso mogli konji speljati, je čakal in čakal, da bi mu kdo pomagal. Pripeti se pa, da pride po tisti poti farizej v osebi gališkega kaplana Juraka z deseterico fantov-volilcev, in vidi zadrego kmetovo. Kmet prosi fante, naj mu pomagajo voz speljati in že so bili ti pripravljeni mu pomagati, kar zagrmí nad njimi kaplan: „Nič mu ne pomagajte!“ Farizej je šel mimo in tudi fantje so sledili njegovim korakom na volišče. Šele, ko so prišli ljudje, so z velikim trudom spravili voz zopet v tir.

a Ruška koč na Pohorju se je otvorila dne 13. maja. Ker je sneg precej skopnel, je mogoče zdaj od vseh strani h koči priti. V koči se postreže o vsakem času z mrzlimi in toplimi jedili, z izbornim pivom ter pristnim pekerskim in radgonskim vinom. Na razpolago je cenjenim izletnikom moška in ženska spalnica ter še posebna soba za tujce, ki prav lahko v koči tudi dalje časa ostanejo. Od 1. junija do 1. oktobra ima koč trikrat na teden poštno zvezo s c. kr. pošto v Rušah.

Podravska podružnica Slov. pl. dr.

v V Št. Vidu pri Grobelnem so obč. volitve potrjene. Ugovor je bil prepozno in na nepravem mestu vložen. Polovico občinskega odbora je naprednega. —

d Deželni šolski svet je definitivno nastavlil: pri Sv. Andražu v Slov. gor. gđ. Marijo Pinterič, pri Sv. Lovrencu na Dr. p. gđ. Marijo Osenjak iz Majšperga, v Majšpergu gđ. Marijo Kocmut, pri Sv. Marku gosp. Ludvika Ivanjšiča; nadučitelj g. Iv. Mohorko je prestavljen iz Št. Janža pri Spod. Dr. na Blanco.

o Pri občinskih volitvah v Loki pri Žusmu dne 8. t. m. so zmagali vrli napredni slovenski kmetje v vseh treh razredih z ogromnimi večinami. Da omogočijo klerikalcem kontrolo, so vzeli sami radi celo enega klerikalca v odbor. Čast vrlim možem!

v Nesreča. Ponesrečil se je Miha Škoflek (pd. Rok) iz Frankolovega. Opravljal je vrtnarsko delo pri trgovcu g. A. Bezenšku v Sečah. Preteklo sredo je zgodaj zjutraj vstal s svojega ležišča na seniku, nekako ob 3 zjutraj, da bi šel saditi, a pri tem je padel tako nesrečno v prešnico, da je pri priči obležal mrtev. Bil je zaveden Slovenec, kakoršnih se malo nahaja med preprostim narodom. Svoje dni je bil za vrtnarja pri pokojnem dr. Dečkotu in tudi pri dr. Jos. Serncu je tupatam izvrševal vrtnarska dela. Služil je tudi pri tukajšnji graščini, potem v Vojniku pri g. Dragiču, vpok. ritmojstru. Zapusča ženo s 4 otroci. Uboga vdova je vrhtega v blagoslovljenem stanu. Vse pomiluje dobrega moža in postrežljivega soseda, kojega družina je v bedi in vredna podpore.

b Poletni tečaj za vinogradništvo in sadjerejo se priredi na vinorejski šoli v Mariboru od 4. do 19. junija. Vrši se tudi tečaj za viničarje. Prijave ravnateljstvu zavoda.

u Spomladanska dirka v Mariboru se je vršila minulo nedeljo ob veliki udeležbi mariborskega občinstva. Slovenski konjerejci iz Ljutomerske okolice so se udeležili dirke za „Ljutomersko darilo“ (6 nagrad v skupni vsoti 500 K; 400 K od tega je daro-

valo poljedelsko ministerstvo.) Distanca pri dirki za „ljut. dar.“ je znašala 2.000 m; zmagal je brez teškega boja 4 letni žrebec „Rado“ g. Franca Pušenjaka iz Lokavca (1920 m) v 3 min. 54 sekundah; sledila mu je 5 letna kobila „Radika“ Frančiške Ostere iz Veržaja (2200 m, 4 min. 4 sek.); 4 letni žrebec „Dirjan“ Mih. Kovačiča iz Razvanja (1990 m, 4 min. 19 sek.) je bil tretji; četrta je bila 4 letna kobila „Fanika“ Mih. Filipiča iz Starenovavasi, peta štiriletna kobila „Dora“ Franč. Osterc in šesta 8 letna kobila „Slavka“ Ant. Bežana iz Šalinc. — Pri dvovprežni dirki za tezensko darilo ste zmagali „Radika“ in „Dora“ v 6 min. 1 sek.

Novice iz drugih slov. krajev.

a Ricianjsko vprašanje končno rešeno. Po več ko 9 letni pravdi med Ricianjci in tržaškim škofom, katerega je na vse kriplje podpirala tudi vlada, je sedaj to vprašanje rešeno, Ricianjci so zmagali. Začetek te zadeve je tičal v tem, ker tržaški škof ni hotel privoliti v zahtevo Ricianjcev po ustanovitvi samostojne župnije in neodvisnosti od dolinskega župnika. Pred poldrugim letom se je zavzel za stvar poslanec Laginja. Sedaj dobe Ricianjci svojo samostojno župnijo, župnika si volijo sami, a plačeval jim ga bo verski zaklad, cerkev, ki je popolnoma zanemarjena, jim popravi cerkveni zaklad in škof jim je slednjič, ako tudi s težkim srcem, dovolil vsaj deloma slovensko bogoslužje.

o Slovensko učiteljske pride v Gorico. „Edinost“ poroča, da je končno odločeno, da se s prihodnjim šolskim letom premesti slovensko učiteljske iz Kopra v Gorico.

v Dijaško kasarno zgradi na Poljanski cesti v Ljubljani Marijanišče, kjer bodo imele sestre nad 100 gimnazijskih dijakov na hrani. Ko bode zgradba gotova, se pa prične lov na dijake.

d Na 13 mesecev težke ječe je bil pred celovškimi porotniki obsojen bankir Winkler zaradi krive in ponesverjenja.

v Državna pomoč za pokončevanje hroščev. Poljedelsko ministerstvo je koroškemu deželnemu odboru brzojavno nakazalo znesek 10.000 K za pokončevanje hroščev.

o V šali je pomeril s puško nek pomočnik orožniške delavnice v Celovcu na Mestnem trgu na neko deklo. Puška se je sprožila in krogla je prestrelila deklo desno roko.

o Za pokončevanje kobilic na Krasu je dovolilo poljedelsko ministerstvo 10.000 K. Nakupiti se namerava 5000 puranov v Hrvaški in Dalmaciji in razdeliti med prebivalstvo proti mali odškodnini.

o Pri občinskih volitvah v Pulju igra „jugoslovanska“ soc. dem. stranka žalostno ulogo kot privesek italijanskih socialistov, ki so postavili same laške kandidate in gredo v boj v čisto laško narodnem duhu.

b Zveza narodnih društev za Goriško-Gradiščansko je imela 9. t. m. krasno obiskano občni zbor. Iz posameznih poročil posnemamo veselo dejstvo, da je zveza tekom poldruga leta dosegla krasne uspehe. Ima danes 101 društvo; na novo jih je ustanovila 36, posebno v narodno izpostavljenih krajih. Predavanj je priredila 88. Organizirala je pevske zборе v društvih. Tudi v drugih stvareh je zveza razvila najživahnejše delo in izvršuje navedeno vzorno organizacijo prosvetnega dela. V vsako vas izobraževalno

društvo — to je cilj zveze. Predsednikom zveze je zopet izvoljen dr. Dinko Puc.

v Deželni vinski sejem priredi zveza gostilničarskih zadrug iz kraljevine Hrvatske in Slavonije v Belovaru 26., 27. in 28. tm.

u Bosanska agrarna banka je večeraj pričela z delovanjem.

Razne novosti.

o Dinamit v sveči. V carinskem uradu v Bejrutu je vzbudila veliko pozornost ogromna sveča, ki jo je poslala neka ruska grofica v Jeruzalem. Ker je bila silno težka, so uradniki jeli sumiti, da bi bila sveča voščena. Po natančnem preiskovanju so dognali, da je bilo v nji 3 kg dinamita. Grška cerkvena oblast je bogato obdarila uradnike, ki so odkrili strašno tajnost ter s tem preprečili razstrelitev cerkve sv. groba.

o Spominska slavnost na bitko pri Aspernu se bode obhajala po vseh avstrijskih posadkah v soboto dne 21. maja.

v Petrolej bo postal cenejši. Društvo „Standard Oil Company“ v Njujorku je znižalo ceno surovega petroleja za 5 centov. To je prvo znižanje cen zadnji 2 leti.

o Napad na vlak in rop. V državi Washington je v noči od nedelje na ponedeljek napadlo 6 roparjev brzovlak, zvezalo osobe, odkapčalo lokomotivo in poštni voz in se s tema odpeljalo. V poštne vozu je bilo veliko vrednosti.

u Silni viharji v Severni Ameriki. V okrajih Kansas in Missouri stavi vihar in toča napravila velikansko škodo. Več sto ljudi je deloma mrtvih, deloma težko ranjenih, cele vasi so uničene; železniški nasipi so razdrti, več vlakov je šlo s tira.

u V Borislavu je 11 dni gorela petrolejna jama „Nafta II.“ Konečno se je posrečilo ogenj ugasiti.

u Ustrelil je v Visočanih pri Pragi kovaški pomočnik Donner 16 letno hčer svojega gospodarja, s katero je imel ljubavno razmerje, ki ga pa njen oče ni trpel. Nato je usmrtil še sebe.

u Sladkor kot razkuževalno sredstvo. Po mnogih krajih ima priprosto ljudstvo že od nekdaj šego, da žge v sobah, kjer leže bolniki, sladkor. Zdravniki so se temu dolgo časa pomilovalno smehljali. Sedaj je pa profesor pariškega Pasteurjevega zavoda Trilbert napravil mnogo tozadevnih poskusov. Dognal je, da se razvija pri žganju sladkorja nekaj mravljinasto kisli acetilenski vodik, ki je eden najbolj učinkovitih dozdaj znanih antiseptičnih plinov. Posrečilo se mu ubijati s temi plini bacile tifusa, tuberkuloze, kolere itd. Če se žge sladkor v zaprti posodi, v kateri je gnilo meso ali pokvarjena jajca, izgine takoj in popolnoma neprijetni duh.

u Pod vlak se vrgla 15. letna služkinja Roza Augustin na progi med Brunnom in Mödlingom. A stroj jo je vrgel tako na progo, da je šel vlak prek nje, ne da bi jo bil poškodoval. Smrt je iskala baje zaradi slabega postopanja od strani gospodinje.

u Prepovedana pota. Žena carinskega stražnika Zarony v Podvoloczyski je imela ljubavno razmerje z nekim dragonskim poročnikom. Pred par dnevi ju je Zarony zalotil, ustrelil poročnika in obstrelil ženo in sebe.

Književnost.

d Andrej Rape: Dane. Povest za mladino s 4 slikami. I. zvezek. Jan Legove mladinske knjižnice. Izdala in založila „Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev v Ljubljani.“ To povest je odlikoval občinski svet ljubljanski s prvo častno nagrado. Cena 1 K, s poštnino 16 vin. več. Da se omogoči redno izdajanje Jan Legove mladinske knjižnice, je nujno potrebno, da se prvih zvezkov razprodajo cele zaloge.

Prijatelje mladine prosimo, naj za svoje in tudi za druge siromašne male naročajo to knjižico. V kratkem izide drugi zvezek.

Loterijske številke.

Dunaj, 17. maja 1909:	87, 45, 65, 49, 81.
Gradec, „ „ „	84, 65, 68, 26, 50.

Izjava.

Jaz podpisani K. Moser, bivši trgovec pri Sv. Ksav. obžalujem, da sem g. Jak. Sem, trgovca pri Sv. Ksav. v Sav. dol. na ta način razžalil, da sem neutemeljene in neopravičene govorice o njegovih plačilih in premoženjskih razmerah raztrosil; jaz te govorice kot neresnične prekličem in prosim g. Sem-a za odpusčenje.

Celje, 28. aprila 1909.

Karl Moser.

Prodajam

250 l fine slivovke

zanesljivo dobro kuhane!

liter po 1 K 60 v.

Vprašanja, odnosno zahteve naj se pošiljajo na upravništvo „Narodnega Lista“.

V najem

se dajo takoj sedaj izpraznjeni za trgovino pripravljeni prostori na Ponikvi ob južni žel.

Slovenskim trgovcem se nudi ugodna prilika. — Pojasnila daje gđc. Anica Vrečkova na Ponikvi.

Pozor!

50.000 parov čevljev, 4 pari samo 7.50 K. Ker je več velikih trdkih prišlo v denarne težave, sem dobil nalog veliko postavko čevljev razprodati nizko pod proizvajalno ceno. Prodajam torej vsakomur 2 para čevljev na jermenčke za gospode in 2 para čevljev za dame, usnje rjavo ali črno, galoširane, z žrebli v podplatih, najeleganterje in najnovije fazona. Velikost po številkah. Vsi štirje pari stanejo 7 K 50 v. Pošilja se po poštne povzetju. S. Urbach, Krakov št. 126. Zamenja dovoljena tudi denar nazaj!

5000 kron zaslužka

plačam vsakomur, ki mi dokaže, da moja čudežna zbirka

300 komadov za samo gl. 2.50

ni priložnosti kup in sicer: 1 pristna švicarska patent žepna ura, sistem Roskopf, natančno idola in točno regul. z pismono 3 letno tovarnsko garancijo. 1 ameriška zlata-double veritica, 2 amer. zlata-double prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozlač. garnitura manšetni, ovratniški in prsni gumbi), 1 amerik. žepni nož 5 delni. 1 eleg. svilnata kravata. barva po želji, najnovjša fazona, 1 krasna kravata igla z simili-brilantom, 1 divna damska broža, zadnja novost, 1 koristna potovalna toaletna garnitura, 1 eleg. pristni postemone iz usnja, 1 par amerik. boutonov z imit. dragulji, 1 pat. angl. vremenski barometer, 1 salonski album z 36 umetniškimi in najlepšimi razglednicami sveta. 1 krasni ovratni ali lasni kolir iz pristnih orientalskih biserov, 5 indijskih prerokovalnih hudičkov zabava vsako družbo in še 250 komadov raznih predmetov, ki so v vsaki hiši koristni in nenadomestni, so gratis. Vse skupaj z eleg. sist. roskopf-patent žepno uro, ki je sama vredna dvakrat toliko, stane sama gl. 2.50. — Dobi se proti povzetju ali proti vnaprejšnjemu plačilu (tudi v znakah) pri S. Urbachu, svetovna razpošiljalnica, Krakov 16.

NB. Pri naročilih 2 paketov se priloži gratis 1 prima angl. britva ali 6 finih lanenih robcev. Za neodgovarjajoče se vrne denar brez odloga, torej vsak riziko izključen.

Pristni kranjski
lanenooljnati firnež

Oljnate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Laki

pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(kit) priznana in strokovno
preizkušena najboljši.

Karbolinej

prve vrste.

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

priloga

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, firnežev, lakov in
steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

Najboljši češki nakupni vir.



Ceno posteljno perje!

1 kg sivega, puljenega 2 K, boljsega 2 K 40 h; polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhačega 5 K 10 h; 1 kg vefinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhačim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko.

S. Benisch, Deschenitz, št. 773, Sumava, Češko-8 25-2

Dekle

lepega vedenja, izurjeno v gospodinjstvu, ročnih delih in računstvu, želi stalne službe kot natakarica na dobro idočem kraju; nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod „Varčnost“ na upravo tega lista.

Proda se

iz proste roke enonadstropna hiša, pripravna za vsako obrt, posebno za pekarijo, ker je bila že doslej. — Ponudbe na naslov: Ivan Vidrajs, Vransko, na Glavnem trgu št. 31, pri cerkvi.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Proda se dobro idoča gostilna in posestvo

na slovenskem Koroškem. Hiša je enonadstropna, hlevi vsi oblokani. Posestvo obstoji iz dobrega in rodovitnega polja v ravnini, z okoli 90 mernikov posetve, sadnega vrta z dvema služnostima in iz gozda okoli 25 oralov. Pogoji so zelo ugodni. Ponudbe na upravnništvo našega lista.

PREPRIČAJTE SE

da dobite najcenejše in najboljše blago samo pri trdkli:

FRANTIŠEK MEJDR
Platnarna na stroj
Usti n. Orl. Hruvald 10 (Celje)

Barhenti, damasti, gradli, kanafasi, kretoni, cefiri itd., vse po najnižji ceni. Lastna tovarna. Zahtevajte povsod
Novo platno
z narodnim kolekom
komad 23 m za 16 kron franko.

! Čevlji !

Priporočam svojo zalogo vsakovrstnega obuvala za moške, ženske in otroke; tudi turistovske čevlje po goiser-skem načinu; domače in tovarniško delo po vsakovrstni ceni. Vse se dobi in kupi pri

IVAN BERNA,
Gospodsk. ulica št. 6 v Celju.

Širite Nar. List!

Smrt

doleti vsacega, ampak sreča samo tistega, kateri naroči sedaj belo platno v veletrg. hiši R. Stermeckl, Celje, Štajersko.

Štajersko platno	m po 36 v
Slovensko platno	" " 40 "
Savinsko platno	" " 44 "
Vojaško platno	" " 46 "
Domestik-platno	" " 48 "
Gorsko platno	" " 60 "
Istrija-tkanina	" " 54 "
Holandska tkanina	" " 60 "

Vzorci zastoni in pošiljatve čez 20 kron franko.



Izvrstne mlatilnice

za rabo na roko, vitelj ali gepelj in vodno moč.

Vitelje ali geplje vseh vrst, **gonilna kolesa** in **verige** mesto jermenov, za vodno moč pa **žične vrvi**, **čistilnice** (veternice) navadne in take s 6, 7 in 8 sitami, najboljše **trijerji**, ki delijo žitne vrste in so neobhodno potrebni za čiščenje deteljnega semena, **sadne** in **grozdne mline**, **vinske stiskalnice** ali preše prodaja po tovarniških cenah

trgovina z železnino, **Merkur**, P. Majdič, Celje.

Darujte za Narodni sklad!

Prostovoljna sodna dražba premičnin in nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Gornjemgradu so po prošnji lastnice Marije Moser v Radmirji pri sv. Frančišku Ksav. v Savinski dolini na prodaj po prostovoljni dražbi razne premičnine in sledeče nepremičnine in sicer vl. št. 97 in 122, kat. obč. Radmirje, za katero se je ustanovila izklicna cena v znesku 24.000 K. Dotična zemljišča so se sodnijsko cenila nad 30.000 K. Dražba se bo vršila dne 26. maja 1909, ob 9. uri pri c. kr. okrajnem sodišču v Gornjemgradu.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo.

To posestvo je posebno pripravno za trgovce in gostilničarje, ker se nahaja na razpotju treh okrajnih cest in se je že skozi 11 let trgovska in gostilničarska obrt z najboljšim uspehom izvrševala.

Posestvo obstoji iz lepe enonadstropne hiše z velikimi prostori za trgovino, gostilno, c. kr. poštni urad, 5 drugih stanovalnih sob, potrebne kleti, popolno trgovinsko in gostilničarsko opremo.

Poleg te hiše se nahaja veliko enonadstropno gospodarsko poslopje s hlevi za konje, govedo, svinje in kure, ledenica, kegljišče, sadonosni vrt s zelenjakom, ki meri 1768 ar, travnik in njiva pa 8134 ar.

Varščino od 2400 K, v gotovini ali v pupil. vrednostnih papirjih je vložiti v roke sodišču. Od dražbenega izkupila se plača na dan prejema znesek od 10.000 K, ostanek pa po dogovoru.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodnji odd. I., ali pa pri posestnici v Radmirji.

C. kr. okr. sodišče Gornji Grad, odd. I., dne 26. aprila 1909.

Največja in najcenejša izber zaročnih in različnih drugih zlatih, double itd. uhanov, verižic, zapestnic in sploh vsakovrstne zlatnine in srebrnine.



Pozor! Predno si kupite uro, oglejte si mojo velikansko zalogo pravih švicarskih zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur, budilk, verižic, toplomerov, očal, daljnogledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastoni in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, Narodni dom.

Pozor!

Naznamim sl. občinstvu, da sem svojo zalogo železne robe zelo povečal ter sem tudi omogočen cene zdatno znižati. Prosim torej, da se taisti, ki potrebuje in hoče kupiti

železo, stroje, posode itd.

pri meni vpraša za cene in prepričal se bo, da imam nizke cene. Vzel sem v najem od g. Kukovca ono dvorišče za štalami, katero je imel poprej g. Židov, kjer imam veliko zalogo traverv, šin, kmet. strojev itd. Tudi lepo, dolgo in belo ličje za trseje imam po ceni. — Za obilen obisk prosi

Al. Lenc, železninar v Ljutomeru.

Narodna dolžnost vsake slovenske gospodinje je, da zahteva v vsaki trgovini le izborno
z znamko **'tiger'**

Pfeiferjevo pralno milo

iz milarne **Ivana Pfeifer**
v **Spodnji Hudinji** pri Celju — pošta Celje.

Poštno hran. račun št. 54.366.
— Telefon št. 48. —

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praznikov
od 8.—12. ure
dopoldne.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obreštuje letno po

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagatelj, tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih.

pet od sto (5%)